

DEZVOLTAREA COPILULUI 1-3 ANI

Copii sunt diferiți , nu au același temperament și nici o dezvoltare liniară : unii își dezvoltă mai repede capacitățile fizice, alții limbajul , alții abilitățile manuale. Copilul ideal sau mediu, este o abstracție . Acest material se adresează tuturor.

În primul an de viață mama este ”pivotul”, în următorii ani tatăl are rolul de a se juca mai mult cu copilul, rolul mamei nu este mai puțin important, este doar diferit și complementar.

I. DEZVOLTAREA MOTORIE

12-14 luni

- copilul se deplasează singur (în 4 labe sau în picioare) fără ajutor
- cade mult, dar nu se descurajează(este importantă reacția părinților)

15-17 luni

- este dornic să atingă tot, să cerceteze tot, escaladează, aruncă mingea

18-20 luni

- aleargă, merge cu spatele, se așează pe scaun, se ghemuiește și se ridică, escaladează
- este necesar ca mediul să fie sigur
- construiește un turn din 3 cuburi

21-23 luni

- urcă scările ținându-se de balustradă, dansează, sare dacă se sprijină
- poate rezolva un puzzle sau un incastru

24-26 luni

- are echilibru, urca pe tobogan, se ține singur pe leagăn
- poate să se dezbrace și să se îmbrace
- începe să închidă-deschidă robinete (rozete) pune-scoate dopuri
- construiește un turn din 8 cuburi, întoarce paginile cărților fără să le strice

27-29 luni

- urcă și coboară scări (trebuie supravegheat îndeaproape) fără ajutor, ține un pahar în mâna fără să îl verse

30-32 luni

- aleargă, dansează, se oprește brusc, schimbă direcția,
- ține creionul în mâna ca un adult, își dezvoltă sensibilitatea tactilă

33luni-3 ani

- poate face plimbări lungi, pedalează, se îmbracă , se dezbracă singur, poate descheia/încheia nasturi dar încă nu leagă șireturi
- manâncă și bea singur fără să se murdărească

II. LIMBAJUL

12-14 luni

- spune 2-3 cuvinte
- înțelege ce i se spune și reacționează
- învață părțile corpului și înțelege și reacționează la ce i se cere : ”Dă-mi, te rog mingea albastră”

15-17 luni

- cunoaște 10-20 cuvinte
- își îmbogățește vocabularul cu un cuvânt pe care îl aude des : NU
- își exprimă punctul de vedere sistematic opus celui al părinților
- îi face plăcere să se facă util

18-20 luni

- limbajul este un amestec de atitudini, intonații, gesturi
- recunoaște imagini și le arată
- repetă ce aude
- face propoziții de 2 cuvinte (nu nani, tata pa)

Recomandare: părinții ar trebui să vorbească normal și simplu. Nu preluați și nu folosiți în vocabular cuvintele ”de copil”.

21-23 luni

- este perioada în care se pot face jocuri cu părțile corpului: ridică piciorul, pune mâna pe cap
- alte jocuri; puteți confecționa ”cărți” cu imagini care încep cu aceeași literă sau învățați-l să imite sunetele emise de animale

Observație: copilul învață să vorbească de la părinți nu de la televizor. Va învața antrenându-l în conversații, vorbindu-i, dându-i timp să se exprime, văzând că provoacă plăcere dacă vorbește, Limbalul lui va fi o imitație a limbajului părinților.

24-26 luni

-limbajul face progrese, are un nivel bun de înțelegere și memorie

-trebuie explicat în fraze simple tot ce îl înconjoară, ce sunt obiectele, la ce servesc, cum funcționează.

27-29 luni

-vocabularul s-a îmbogățit, poate cuprinde, după caz, între 30 și 300 de cuvinte

-dacă a auzit 2 limbi de la naștere, e capabil să se exprime în ambele

Pentru dezvoltarea limbajului se poate trece la altă etapă: învățarea prin experiențe senzoriale. Îl puteți învăța să fie atent la la detalii (ex. cum se scurge apa din vană), sunete(ambulanța, clopotele, cântece), gusturi(lăsați-l să guste tot, nu-l obligați), atingere(ar trebui să evitați repetarea : nu pune mâna, te murdărești, și să îl încurajați să simtă diverse materiale, să identifice obiecte legat la ochi, să simtă suprafețele cu piciorul gol), mirosuri (pe stradă –farmacia fața de brutărie, acasă baia față de bucătărie) .

30-32 luni

-pronunță mult mai bine, dar poate să nu-i reușească consoanele r, z, s, ș .Unii copii au nevoie de încă 1 an sau 2 până să reușească să le pronunțe.

-poate folosi un singur cuvânt pentru mai multe sensuri: mama pentru femeie, bebe pentru copil.

-poate înțelege o propoziție cu 3 sensuri simultane : ”du-te la bucătărie și adu-mi cârpa de pe masă”.

-învață cântece și poezii

33luni-3 ani

-pune multe întrebări

-vocabularul se îmbogățește cu cuvinte ”urâte” pe care îl distrează să le repete

III. PERSONALITATEA

12-14 luni

-îl caracterizează o imensă curiozitate(a fi curios e un lucru bun)

-îl pasionează conținutul dulapurilor și sertarelor

-este debutul fricilor(de zgomote, de apă, de întuneric, de necunoscuți)

-devine gelos (nu vrea ca mama să se ocupe de altcineva)

15-17 luni

-mergând poate să alerge, se simte puternic și își revendică drepturile

-începe să-și dezvolte simțul umorului

- dar dezvoltă și frustrarea când apar diferențele între ce vrea și ce poate să facă

18-20 luni

-curiozitatea și dorința de a atinge tot pot deveni greu de suportat pentru anturaj

-frustrarea că nu poate face ce vrea poate genera crize de furie , poate mușca, autocontrolul se dezvoltă progresiv. Ce este de făcut:opriți cu fermitate și calm expicându-i că acest comportament este inadmisibil sau deviați gestul într-o mângâiere sau într-o ”încăierare” în joacă

-este inutil să-i dați prea multă libertate să aleagă ceva

-are nevoie de ritualuri-care îi conferă siguranță

-are temperament derutant: poate să se agațe de o dorință sau o idee în unele moment și în altele să se teamă de întuneric sau să nu cadă.

Obsevație: nu trebuie ferit de experiențe ușor riscante. Dacă-l urmăriți și îl preveniți tot timpul: atenție , cazi, te lovești, te murdărești, nu îl ajută să își formeze un simț al pericolului ci îi formează o imagine periculoasă despre lume în care nu va ști cum să reușească să-și dovedească aptitudinile.

21-23 luni

-începe să renunțe la ”nu”

-preferă să dea ordine, este rebel și neascultător.

De preferat să-i întăriți comportamentul pozitiv : lăudați-l și recompensați-l doar când se comportă cum se așteaptă de la el.Nu trebuie răspuns cu agresivitate la comportamentul agresiv (unde ar fi exemplul de cum trebuie să procedeze?)

-este interesat de curățenie (poate fi pus pe oliță), de ordine(își pune lucrurile la loc)și de proprietate(ce este al meu, ce este al tău).

24-26 luni

-învață să se mențină curat(la oliță) dar îi face plăcere să facă murdărie (împrăștie vopseluri, pastă de ras, farduri, săpun pe el, pe pereți, pe covor).

-îi este frică de întuneric, fantome, nu face diferența între real și imaginar

27-29 luni

-îi place să se facă util

-începe să se integreze în regulile vieții de grup

-dezvoltă o inteligență logică-studiază, explorează, scotocește (ca să nu strice, mai bine explicați-i cum funcționează.

30-32 luni

-este curios, plin de vitalitate (ar putea renunța la somnul de amiază) are nevoie de independență(acum se poate pierde în locurile publice)

33 luni-3 ani

-se cunoaște pe sine, știe ce vrea,

- vrea să decidă pentru el și pentru alții

- are nevoie ca părinții pe de o parte, să aibe încredere în el și, pe de altă parte, să îi ofere un cadru stabil și sigur, cu reguli clare și limite . Îi apreciază pe adulții care sunt capabili să reziste capriciilor sale, care nu-i fac toate mofturile,și impun limite rezonabile impulsurilor sale.

BIBLIOGRAFIE

Anne Bacus – Copilul de la 1 la 3 ani –ed. Teora

Dr. Luca Silvia